

Zakázka č. 2015/15
Datum: 09/2016

Název akce:

Obnova porostů v lesoparku Osmička

Stupeň PD:
DPS

Obsah:

B. SOUHRNNÁ TECHNICKÁ ZPRÁVA a fotodokumentace

Zadavatel: Město Lovosice
Zpracovatel projektu: Ing. Ivana Větrovcová,
autorizovaný architekt pro obor krajinářská architektura
RNDR. Jana Tesařová CSc. autorizace pro ÚSES

B.1. Popis řešeného území

a) Zdůvodnění výběru řešeného území

Město Lovosice vybralo tuto plochu z důvodu zvýšení biodiverzity lokálního biocentra v souvislosti s výměnou nebezpečných stromů ve významné rekreační lokalitě celoměstského parku. Ten je využíván jak ke každodenní krátkodobé rekreaci, tak ke společenským akcím. Pořádají je městská zařízení, školy i zájmové organizace nebo firmy. Svým přírodním charakterem doplňuje park rozmanitost rekreačních ploch ve městě. Slouží k procházkám, jízdě na kolečkových bruslích, po břehu Labe vede cyklostezka. V první polovině 20. století byl prostor současného parku lesnický osázen monokulturou topolů. Od roku 2007 město Lovosice postupně nahrazuje tyto již nebezpečné topoly na základě znaleckého posudku Ing. Koreckého novými stromy. Předmětem projektu je prostor lokálního biocentra LPB 8, kde se vyskytují prořídle porosty topolů a kde je soustředěn hlavní provoz parku při společenských akcích. Záměrem města Lovosice je také doplnit do parku keřové patro a umístění naučných prvků o přírodě pro školy i širokou veřejnost. První takový prvek je broukoviště, které není součástí tohoto projektu. I přes výrazný rozsah kácení zůstane zachován rekreační potenciál parku díky zachování porostů stromů podél rušné Zámecké ulice.

b) Zhodnocení řešeného území

Řešené území se nachází v lesoparku „Osmička“ v severozápadní části města Lovosice a zahrnuje prostor lokálního biocentra LBC 8, které leží na pozemcích města Lovosice. Je ohraničeno řekou Labe na severu a Zámeckou ulicí na jihu. Na severozápadě navazuje na rozvolněné porosty stromů regionálního biocentra RBC 1277 Píšťany a na východě sousedí s parkovištěm před Základní uměleckou školou a oploceným areálem jachtklubu. Převážná část parku leží v rovině. Terén se podél jižní hranice mírně zvedá na úroveň Zámecké ulice a parkoviště před uměleckou školou. Řešené území je součástí parku celoměstského významu v zastavěném území města, celé leží v záplavovém území Q5. V ÚPD schválené v roce 2012 bylo lokální biocentrum (řešené území) oproti generelu ÚSES posunuto tak, že jeho součástí se staly i mladé výsadby nepůvodních dřevin v sousedství jachtklubu.

Kompozice parku je přírodně krajinářská s většími loukami. Veškerá vegetace je uměle založená a extenzívně udržovaná. Komunikace pro rekreaci v parku jsou asfaltové a tvoří jednoduchou síť a jejich nosnost odpovídá potřebám provozu a údržbě parku (multikára). Navazují na cyklostezku vedoucí po břehu Labe. Vybavením parku je jeviště divadla v přírodě, oplocené hřiště pro děti předškolního věku a stabilní lavičky s odpadkovými koši. Nacházejí se zde podzemní vedení některých inženýrských sítí.

V rámci zpracovávání PD v lesoparku Osmička jsem v září 2015 provedla inventarizaci dřevin na ploše 4,9 ha. Pro tento projekt byla investorem vybrána pouze část této plochy o výměře 3,4 ha. Proto je porušena v inventarizaci číselná řada. V zájmovém území roste 352 stromů. Z toho domácí druhy stromů (javor, olše, bříza, habr, jasan, dub, lípy, jilmy) tvoří 63 % stromů, nepůvodní druhy (kříženci topolu, dub bahenní, líska turecká, akát, jírovec, kultivary javoru a olše) tvoří 37 %. Z hlediska věkového tvoří mladé stromy do 20 let 30 %, stromy dospělé stabilní 40 %, stromy přestálé a nebezpečné 30 %. Nebezpečné stromy jsou převážně kříženci topolu (26 % stromů) v rozvolněné monokulturní skupině, ostatní druhy se ojediněle vyskytují v ostatních částech řešeného území. Z keřů zde roste v malých skupinách pustoryl věncový, šefík obecný, vajgélie květnatá a bez černý.

c) Město Lovosice si nechalo zpracovat v roce 2015 biologický průzkum za účelem odhadu potencionálu v lesoparku Osmička. Průzkum byl koncipován jako entomologický, ornitologický a chiropterologický, a to z toho důvodu, že právě tyto skupiny živočichů mohou být změnou přímo nebo nepřímo ovlivněny uvažovaným záměrem města Lovosice. Průzkum nezjistil žádné skutečnosti, které by vyžadovaly udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů. Doporučil zřízení broukoviště a budek pro netopýry a ptáky.

Entomologickou část zpracoval Pavel Moravec, Jezuitská 7, 412 01 Litoměřice. Průzkum brouků byl prioritně zaměřen na zjištění výskytu zvláště chráněných druhů – páchníka hnědého (*Osmodera eremita*), lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*) a nosorožníka kapucínka (*Oryctes nasicornis*). Dne 28. 3. 2008 byl autorem průzkumu v předmětné lokalitě

zaznamenán výskyt lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*). Prohlédnuty byly všechny významnější dutiny ve starších stromech s tím, že nedošlo k zaznamenání exkrementů ani chitinových zbytků dutinových brouků (páchník, zlatohlávek) v okolí jejich biotopu. Lesopark je faunisticky nevýznamná lokalita, výskyt lesáka zde může být pouze náhodný (možný přelet z protilehlé lokality na P břehu Labe u V. Žernosek) a navíc jen dočasný. V roce 2009 město Lovosice provedlo rekonstrukci parku, při kterém došlo k vykácení „přestárých“, tedy potenciálně vhodných dřevin). Z uvedených důvodů je v současné době lokalita pro výskyt lesáka neperspektivní. Pod kůrou odumřelých topolů a na jediném čerstvém topolovém zlomu nebyla nalezena ani vývojová stadia (larvy) ani imaga (dospělci), což je možné považovat za dostatečný důkaz nepřítomnosti druhu na lokalitě (dospělci na čerstvé zlomy v jarních měsících nalétávají přednostně). V celém areálu lesoparku je navíc minimální množství vhodného odumřelého dřeva a takovým porostům se druh vyhýbá, zvláště když na protilehlém (pravém) břehu Labe přibližně v úseku mezi obcemi Píšťany a Velké Žernoseky se dosud zachovaly pobřežní porosty měkkých dřevin „pralesovitého“ charakteru a kde se také nachází centrum výskytu lesáka rumělkového na Lovosicku. Průzkumem ze dne 26. 8. 2015 bylo potvrzeno, že druh lesák rumělkový se v uvedené lokalitě nevyskytuje a kácení nepůvodních hybridních topolů, na jejichž čerstvě odumřelé části je tento druh přednostně vázán, může být provedeno v zamýšleném rozsahu a bez jakýchkoliv omezení. V areálu lesoparku se nachází několik jedinců starších topolů, klenů aj. s kořenovými nebo kmenovými dutinami, jejichž zachování by bylo vhodné vzhledem k možnému (i když průzkumem neprokázanému) výskytu dalších druhů xylofágního a saproxylofágního hmyzu, včetně druhů zvláště chráněných. Výskyt páchníka hnědého ani nosorožníka kapucínka nebyl průzkumem prokázán a vzhledem k minimálnímu potencionálu lokality je v současné době výskyt nepředpokládán.

Ornitologickou část zpracoval Ing. Michal Kopřiva, Pokratická 448, 412 01 Litoměřice
Vzhledem k přítomnosti jednoho druhu biotopu – antropicky ovlivněného nepůvodního lužního lesa se stejnověkou monokulturou topolu kanadského, značně rekreačně využívaného byl předpoklad výskytu několika mála druhů ptáků, kteří v biotopu vyhledávají potravu. Předpoklad hnízdění je minimální vzhledem k rušivým vlivům obyvatel, využívající lesopark k rekreačním účelům. Exkurze byly provedeny ve dnech 9. 9. 2015 a 16. 9. 2015, při kterých byl zaznamenán výskyt 16 druhů ptáků. Jedná se především o druhy, jejichž přítomnost je na podobných stanovištích běžná a očekávaná, a kteří se přizpůsobili životu v blízkosti člověka. Průzkumem bylo zjištěno, že prostředí je i přes značnou návštěvnost a kulturní akce vhodné nejen jako potravní, ale i jako hnízdní teritorium. Žádný zvláště chráněný druh ptáka dle přílohy č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb. nebyl při pochůzkách zaznamenán.

VÝSLEDKY PRŮZKUMU PTÁKŮ

Český název	Latinský název	Český název	Latinský název
Linduška lesní	<i>Anthus trivialis</i> L.	Rehek domácí	<i>Phoenicurus ochruros</i> S.G.Gmelin
Stehlík obecný	<i>Carduelis carduelis</i> L.	Brhlík lesní	<i>Sitta europaea</i> L.
Zvonek zelený	<i>Carduelis chloris</i> L.	Sojka obecná	<i>Garrulus glandarius</i> L.
Konipas bílý	<i>Motacilla alba</i> L.	Straka obecná	<i>Pica pica</i> L.
Kachna divoká	<i>Anas platyrhynchos</i>	Kos černý	<i>Turdus merula</i> L.
Červenka obecná	<i>Erithacus rubecula</i> L.	Hrdlička divoká	<i>Streptopelia turtur</i> L.
Pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i> L.	Špaček obecný	<i>Sturnus vulgaris</i> L.
Sýkora modřinka	<i>Parus caeruleus</i> L.	Sýkora koňadra	<i>Parus major</i> L.

Chiropterologickou část zpracoval Ing. Michal Kopřiva, Pokratická 448, 412 01 Litoměřice
Na základě průzkumu ze dne 9. 9. 2015 a 16. 9. 2015 lze konstatovat, že v území lesoparku se zdržuje 5 druhů netopýrů. V minulosti zde byly zaznamenány další dva druhy netopýrů (ústní sdělení Ing. Franěk). Území v blízkosti vodního zdroje (řeka Labe) je vhodným

zdrojem potravy, a proto se v těchto místech netopýři zdržují. V minulosti zde byl i dostatek dutin, vhodných jako denní úkryty, ale i množství stromů pro letní i zimní kolonie. Ty byly v roce 2007 až 2011 z důvodů zvýšení provozní bezpečnosti v lokalitě odstraněny.

V současné době se v území nenachází vhodné prostředí s dostatkem úkrytů, a proto je využíváno především jako potravní biotop. Úkryty netopýři nachází v uměle vytvořených dutinách, jejichž instalace je v Lovosicích realizována při zateplování panelových domů nacházejících se v blízkosti řeky. Došlo tak k tomu, že netopýři byli vystrnaděni odstraněním přirozených úkrytů – vykácením dutinových stromů našli náhradní úkryty v lidských sídlištích. Nejvyšší abundanci vykazoval výskyt netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*), a to v desítkách jedinců. Jedná se o štěrbinový druh netopýra, využívajícího dutiny dřevin, ale i lidská sídla. Jedná se o běžnější druh v rámci celé republiky, který je ohrožený kácením dutinových stromů v době hibernace netopýrů. Další zjištěné druhy – netopýr parkový a netopýr velký byly zaznamenány pouze sporadicky po jednom exempláři.

VÝSLEDKY PRŮZKUMU NETOPÝRŮ

Český název	Latinský název
Netopýr rezavý	<i>Nyctalus noctula</i>
Netopýr parkový	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Netopýr velký	<i>Myotis myotis</i>
Netopýr vousatý	<i>Myotis mystacinus</i>
Netopýr pestrý	<i>Vespertilio murinus</i>

Všechny druhy netopýrů jsou chráněny zákonem, resp. vyhláškou 375/1992 Sb. v platném znění. Vzhledem ke skutečnosti, že se v území nachází pouze dočasně – s potravní vazbou, není třeba žádat příslušný správní orgán o výjimku z ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny č. 14/1992 Sb. Pro zabezpečení doporučuji instalaci budek pro netopýry tak, aby v území, sloužícím v současné době pouze jako potravní biotop, byly pro netopýry k dispozici budky, sloužící jako denní úkryt, popř. jako zimoviště pro zimní i letní hibernaci. Umístěním budek dojde i k osvětě návštěvníků lesoparku.

Závěrečné shrnutí:

Biologický průzkum byl prováděn v srpnu, září a říjnu roku 2015. U entomologického průzkumu byla současně využita data z průzkumu v roce 2008.

Na lokalitě byla zjištěna přítomnost 18 druhů ptáků, 5 druhů netopýrů, při entomologickém průzkumu nebyl zaznamenán žádný xylofágní druh brouka. Co se týče netopýrů, všechny druhy jsou zařazeny do některé z kategorií zvláště chráněných druhů živočichů, avšak vzhledem ke skutečnosti, že lokalita neumožňuje jejich stálou přítomnost, není třeba před samotnou realizací záměru požádat o udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů, v souladu se zněním § 56 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Při průzkumu ptáků byla zaznamenána přítomnost běžně se vyskytujících druhů. Závěrem lze doporučit výstavbu a instalaci ptačích budek, budek pro netopýry, broukoviště a „hmyzích hotelů“, které bude mít za následek nejen zvýšení druhové pestrosti (biodiverzity) výše uvedených skupin živočichů, ale může pozitivně ovlivnit osvětlu návštěvníků lesoparku - naučný charakter území. Výsledkem hodnocení je, že nebyl zjištěn žádný významný druh živočicha, jehož výskyt by mohl být záměrem negativně ovlivněn. Z výše uvedeného důvodu lze se záměrem souhlasit bez připomínek.

V roce 2016 Město Lovosice nechalo zpracovat „Biologický průzkum lesoparku Osmička“ firmou GEKON spol. s r. o., Politických vězňů, Plzeň, řešitelem Ing. Janem Burešem – autorizovaným pro hodnocení dle § 67 zákona 114/92 Sb. v platném znění. Záměrem bylo celkové zhodnocení lokality a prověření výskytu zvláště chráněných živočichů uvedených ve vyhlášce 395/92 Sb. Hodnocena byla vegetace, obojživelníci a plazi, ptáci a savci, netopýři a entomofauna.

V závěru průzkumu bylo konstatováno, že během terénního šetření byly nalezeny běžné druhy odpovídající charakteru území. Druhovú diverzitu zájmového území lesoparku je nízká. Lesopark je pod silným celoročním antropogenním tlakem. Botanicky či dendrologicky je území tvořené téměř monokulturami, je nezajímavé a fádní. V bylinném patře zůstávají pouze odolné druhy jako pampeliška lékařská (*Taraxacum officinale*), kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*) ojediněle i kerblík lesní (*Anthriscus sylvestris*). Co se týče druhového složení dřevin, rostou zde domácí druhy stromů (javor, olše, bříza, habr, jasan, dub, lípy, jilmy), nepůvodní druhy (kříženci topolu, dub bahenní, líska turecká, akát, jírovec, kultivary javoru a olše). Nebezpečné stromy jsou převážně kříženci topolu v rozvolněných monokulturních skupinách. Z keřů zde roste v malých skupinách pustoryl věncový, šefík obecný, vajgélie květnatá a bez černý.

Na ploše se nenachází žádné terénní deprese, které by mohly teoreticky poskytovat částečně vhodná stanoviště pro výskyt obojživelníků. Z pohledu savců a ptáků druhové složení odpovídá charakteru lokality. S ohledem na jejich mobilitu je případný střet, který by měl za následek usmrcení těchto druhů, vyloučen. Z nalezených druhů uvádí např. hrdličku zahradní (*Streptopelia decaocto*), kosa černého (*Turdus merula*), sojku obecnou (*Garrulus glandarius*) či straku obecnou (*Pica pica*). Záměr bude realizován mimo období rozmnožování či hnízdění včetně výchovy mláďat, tudíž nebudou ohroženi žádní jedinci. Z chiropterologického hlediska lze lokalitu ZÚ zhodnotit jako nepříliš atraktivní. Netopýři byli pozorováni zejména v blízkosti vodního toku mimo plochu plánovaného záměru. Do plochy lesoparku zalétávají sporadicky a pouze za potravou. Jiná vazba než potravní nebyla prokázána. Z entomologického pohledu neposkytuje dané území vhodné biotopy pro zvláště chráněné druhy, což potvrzují výsledky terénních šetření. Smýcení porostů bude prováděno částečně mimo vegetační období. Tento termín bude přizpůsoben tak, aby neohrožoval netopýry (rozmnožování, hibernace). Nejvhodnější období je od poloviny září do konce října. Prokázaná vazba na lokalitu byla pouze potravní, nicméně teoretický ojedinělý výskyt nelze s jistotou vyloučit. Během realizace záměru bude postupováno dle výše uvedených doporučení. V případě nalezení netopýrů bude kontaktován odborník. Po průzkumu lokality lze konstatovat, že záměr investora nebude mít výrazný negativní vliv na zájmové území a jeho blízké okolí, a to z pohledu výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

B.2.1. Celkové řešení - návrh

a) Urbanistické kompozice prostorového řešení

Přírodně-krajinářský charakter zůstane zachován, stávající objemové proporce porostů dřevin a travníků se nezmění. Plně funkční zůstane ochranný plášť parku podél Zámecké ulice. Obnovované porosty nebezpečných dřevin se nacházejí uvnitř parku.

b) Architektonická kompozice v prostoru

Původní kompozice parku zůstává zachována, to znamená, že v blízkosti každého pokáceného stromu bude vysazen nový. Nově budou stromy doplněny podél parkové komunikace směřující od PENNY k přístavišti. Obnovované jednodruhové porosty topolů jsou nahrazeny směsí listnatých stromů pestřejšího druhového složení vhodného pro ÚSES. Při kácení topolů budou zachovány stávající vzrostlé jilmy. Nepravidelné spony stromů simulují přírodně blízký charakter. Navržené listnaté keře jsou soustředěny do skupin liniového charakteru mezi navržené stromy. Časem vytvoří plastické porosty. Všechny stromy a keřové skupiny budou pěstovány v přirozeném tvaru. Nové louky jsou navrženy jako trávobylinné a budou sekány tak, aby se mohly samovolně vysemenit.

B.2.2. Řešení vegetace

Předmětem projektu je pouze vegetační složka parku. Vykáceny budou pouze stromy nebezpečné, které ohrožují návštěvníky parku. Vybrané stromy budou ošetřeny řezem.

b) použité vegetační prvky – stromy listnaté, keře listnaté, luční porosty

c) biotechnická opatření - nejsou

d) dokončovací péče bude prováděna po dobu 3 let

e) terénní úpravy se neprovádí

B.3.1. Organizace výstavby

Po předání staveniště budou vytyčeny inženýrské sítě a dohodnuta práce v jejich ochranných pásmech. Kácení proběhne kvůli ochraně netopýrů od poloviny října do konce listopadu. Pařezy budou odstraněny. Zemina na zaplnění jam a vyrovnaní terénu bude připravena investorem na okraji zájmového území. Větve pokácených stromů budou seštěpkovány a použity k mulčování výsadeb. Případný přebytek bude zužitkován investorem na jeho náklady takovým způsobem, aby nebránil plynulému provádění díla. Výsadby a vyrovnaní terénu budou provedeny do poloviny dubna a v květnu budou založeny luční trávníky. Na založení porostů plynule naváže dokončovací péče, která bude prováděna po dobu po dobu 3 let.

B.3.2. Údaje o inženýrských sítích a ochranných pásmech

V zájmovém území se vyskytují podzemní vedení inženýrských sítí. Informace o nich dodal zadavatel.

Město Lovosice - Dešťová kanalizace s ochranným pásmem 2,5 m od vnějšího okraje tunelu kanalizace.

SČVaK – vodovodní řady do DN 500 mm, Kanalizační stoky do DN 500 mm, Kanalizační stoky nad DN 500 mm, Kanalizační zařízení (odlehčovací komory, čerpací stanice).

Teplovod s ochranným pásmem 2,5 m od hrany teplovodu.

Vrchní vedení elektrické přípojky k pódiu amfiteátru patří městu Lovosice.

B.3.3. Požadavky na kácení

Při provádění budou dodrženy veškeré bezpečnostní předpisy. Při kácení nebudou poškozeny ponechané dřeviny. Vybrané stromy, u kterých je vážný předpoklad poškození okolních ponechaných dřevin směrovým kácením, jsou navrženy na postupné kácení. Likvidaci vytěženého dřeva provede zhotovitel díla na vlastní náklady tak, aby nebránilo provádění díla. Město Lovosice nebude generovat z vytěženého dřeva žádný příjem. Větve budou seštěpkovány a použity k mulčování výsadeb. Pařezy budou odstraněny frézováním, v ochranném pásmu podzemních vedení ručně.

B.3.4. Požadavky na ochranu stromů

Zpracování půdy mechanizací bude prováděno mimo průmět korun ponechaných stromů. S ochranou kmene bedněním se nepočítá. Rozložení ponechaných původních dřevin umožňuje, aby mechanizace nepřejížděla v kořenové zóně ponechaných stromů. Plnění bude předmětem jednání všech kontrolních dnů.

B.3.5 Požadavky na odborný řez ponechaných stromů

Ošetření stromů řezem bude provádět kvalifikovaný arborista. Technologický postup ošetřování dřevin bude v souladu se standardem AOPK Řez stromů SPPK A02 002:2015

B.3.6. Požadavky na zábor ZPF a pozemků určených k plnění funkcí lesa

Nejsou.

B.3.7. Podmínky výstavby

Kácení proběhne na základě platného rozhodnutí o povolení kácení dle zákona 114/Sb. 92 v platném znění.

Před započítáním prací budou vytyčeny inženýrské sítě a dojednána jejich ochranná pásma a zásady práce v nich s jejich správci.

Zeminu na vyrovnaní terénu a zásyp jam po pařezech dodá investor v množství 41,112 m³.

Plocha 6 500 m² pro navržený trávník bude chemicky odplevelena před započítáním kácení (bylinný porost bude odumřelý).

Realizátor zajistí odsouhlasení vytyčení výsadeb projektantem na místě, kde budou vyznačeny inženýrské sítě.

Při realizaci budou dodržovány platné bezpečnostní předpisy, veškeré odpady budou likvidovány podle platných předpisů.

Příjezd mechanizace bude od benzínové pumpy u silnice na Ústí nad Labem západně od řešeného území a ulicí Přívozní. Případně poškozené komunikace a travní plochy budou uvedeny do původního stavu v rámci stavby.

Při realizaci budou dodrženy tyto normy pro vegetaci.

Technologie bude odpovídat níže uvedeným normám

ČSN 83 9011/2006 – TECHNOLOGIE VEGETAČNÍCH ÚPRAV V KRAJINĚ

Práce s půdou

ČSN 83 9031/2006 – TECHNOLOGIE VEGETAČNÍCH ÚPRAV V KRAJINĚ

Travníky a jejich zakládání

Arboristické standardy, řada A, Řez stromů, SPPK A02 002:2015

Arboristické standardy, řada A, Výsadba stromů, SPPK A02 001:2013

Arboristické standardy, řada A, Výsadba, řez keřů, SPPK A02 003:2014

Fotodokumentace:

Nebezpečné topoly - rozlámané koruny, výrazně nakloněné kmeny

Nebezpečné topoly - zlomy kosterních větví

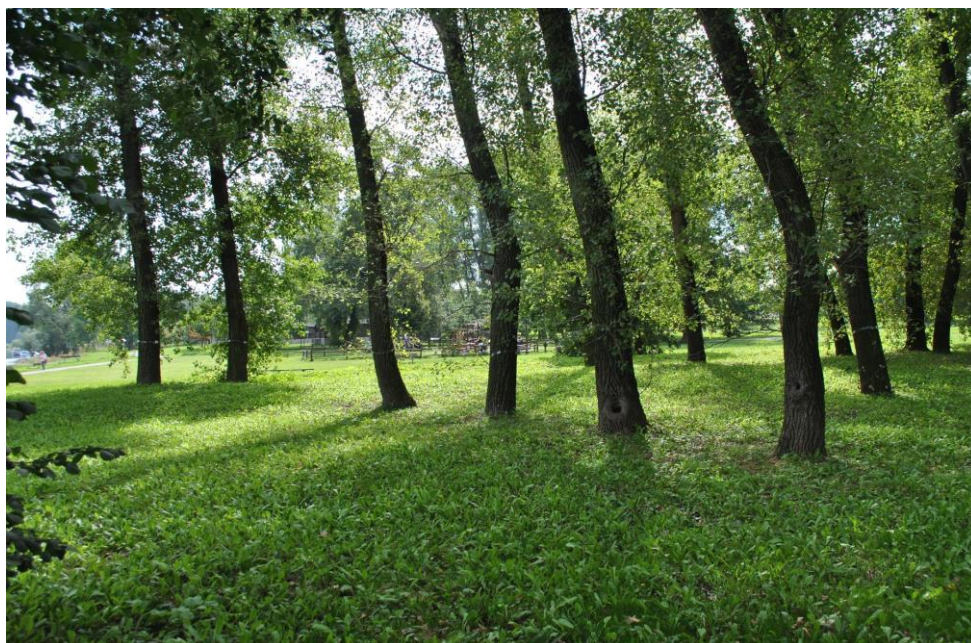
Nebezpečné topoly - zlomy kosterních větví

Nebezpečné topoly - mladé jilmy mezi topoly zůstanou zachovány

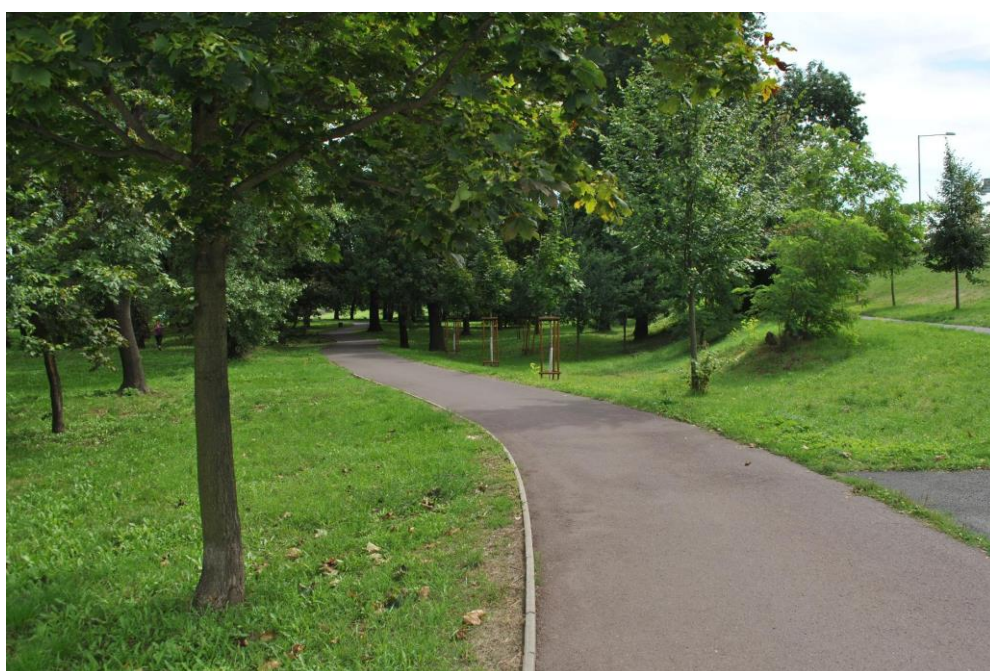
Nebezpečné topoly - dutiny v patě kmene, nakloněné kmeny

stabilní porost podél Zámecké ulice

stabilní porost podél Zámecké ulice

stabilní porost podél Zámecké ulice

jilm č. 57, hloh č. 56

poškození paty kmene jilmu č. 57

poškození kmene hlohu č. 56 - podélná prasklina

poškození kmenů jilmů č. 58, 59

